

TEATAJA

Haaslava valla infoleht

Nr 4(59) aprill 1999

Koduümbrus kauniks

Kevad...Siin ta nüüd on, see kauaoodatud kevad. Lumi on läinud, ujutades üle ojad, põllud ja keldridki. Sõidad ja mõistatad, mis seal teepervel sinetab — on see juba tärganud sinilill või tühi džinnipurk. Enamasti ikka purk... Haljasaladelt sillerdab vastu igasugust pudi-padi, mis pika talve jooksul tuulest toodud või taskust-aknast maha lennanud.

Agaramad on juba haaranud reha, juba tõuseb suitsu kuulupõlengutelt. Kevad on ju suurpuhastuse aeg.

Nagu eelmine aasta nii kutsuvad vallavalitsus ja valla asutus *Majaabi* kõiki firmasid, majaomanikke ja korteriühistuid osalema 19.- 30. aprillil ülevallalisel heakorranädalal.

Majaabi korraldab ka tänavu tasuta ohtlike jäätmete vastuvõtu. Kui majapidamises vedeleb plii-akusid, vanu rehve, päevavalguslampe, võtke ühendust telefonidel 490176 või 252 76173 ning leppige kokku, millal ja kus saab jäätmed üle anda. Samadel numbritel on võimalik tellida transporti suuremõtmeliste jäätmete ja vanaraua äraveoks.

Majaabi kontorist ja Haaslava vallamajast on võimalik valla kulul saada tasuta prügitalonge Aardla prügilasse. Kulu ja prahi põletamine ei ole tuleohtu tõttu soovitatav. Lihtsam ja

ohutum on koguda praht prügikottidesse, et tuul seda uuesti laiali ei kannaks ning *Majaabi* korraldab 27.-30. aprillil selle äraveo.

Palume ka valla territooriumil tegutsevate ettevõtete juhtidel oma valdused üle vaadata: kas seda autovrakki (käru, tellinguid või mida iganes) on ikka vaja või on selle koht juba ammu prügilas. Korteriühistutel, majaomanikel ja talupidajatel on just praegu õige aeg tühendada keldrid, sahvrid ja pööningud liigest kolast.

Heakorranädala raames pakume lepingulist tööd kõigile soovijatele üldkasutatavate territooriumide ja teeäärte korrasdamiseks.

Tere tulemast kõigile, kellel seda üleskutset lugedes on tekkinud ettepanekuid, ideid, töötahet ja jõudu valla ilme ja asulate väljanägemise parendamiseks.

Ootame elurõõmsat suhtumist, aktiivset osavõttu ja lõpptulemusena — KAUNIST KODUÜMBRUST.

Valeri Rudakov
valla asutuse *Majaabi* direktor

Teadmiseks metsaomanikele

Seoses uue Metsaseaduse (Riigi Teataja I 1998 113/114, 1872) jõustumisega on metsaomanikul vaja järgida mitmeid sellega kehtestatud uusi nõudeid.

Kõigepealt räägime metsateatistest, mille metsaomanik on kohustatud koostama ja edastama metsa asukoha järgsele Metsaameti kohalikule asutusele oma metsas kavandatud raie liikidest, metsauuendustöödest, kuivendussüsteemide ja metsateede uuendamisest ning nende tööde käigus loodus- ja muinsuskaitse nõuete täitmise, samuti oma metsakahjustuste kohta.

Metsateatise vormi kehtestas keskkonnaminister oma 11. märtsi 1999 määrusega nr 17 ja tuleb maakonna metsaametile esitada vähemalt kaks nädalat enne oma metsas eelnimetatud tegevuse alustamist, metsa kahjustamise kohta aga viivitamatult pärast sellest teadasaamist.

Pärast metsateatise saamist metsaamet kontrollib, kas tegevus on kooskõlas kehtivate õigusaktide ja met-

samajanduskavaga. Kui ei ole, keelab selle tegevuse või kohustab esitama uue teatise, milles tegevus on viidud nõuetele vastavaks.

Kõik metsateatise registreeritakse ja säilitatakse maakonna metsaametis.

16. märtsil 1999 kinnitas keskkonnaminister ka uue metsamaterjalide veo eeskirja. Sellega reguleeritakse metsamaterjali veo kord väljaspool metsaomanikule kuuluvat kinnistut või riigimetsa majandaja kasutatavat territooriumi.

Metsamaterjaliks loetakse maharaiutud puud ja sellest valmistatud puidusortimenti.

Metsamaterjali üleandmisel peab üleandja vedajale tõendama metsamaterjali valdamise seaduslikkust ja vedaja peab selles veenduma. Metsamaterjali seaduslikkust tõendavaiks dokumentideks on

- väljavõte kinnistusraamatust;
- riigimetsa puhul väljavõte maakaastrist;

- kasvava metsa raieõiguse võõrandamise leping;
- metsamaterjali võõrandamise leping või metsamaterjali üleandmise-vastuvõtmise akt;
- metsamaterjali üleandja isikut tõendav dokument või äriregistri registrikaardi ärakiri.

Metsamaterjali vedamisel peab olema kaasas selle omaniku antud kogust ja kuuluvust tõendav veoseleht, mis vormistatakse keskkonnaministri poolt kehtestatud vormi kohaselt. See peab sisaldama andmeid materjali päritolu, veose lähte- ja sihtkoha, metsamaterjali omaniku, veoki ja veokijuhi ning metsamaterjali saaja kohta.

Ühe lehe alusel võib vedada samast lähtekohast samasse sihtkohta 10 päeva jooksul, kui märgitakse andmed iga koorma lähetamise ja vastuvõtmise kohta. Veoselehed vormistatakse kolmes eksemplaris ja metsamaterjali omanik peab neid säilitama seitse aastat.

Kasvava metsa raieõigust ja metsamaterjaliga sooritatavate tehingute korda reguleerib üksikasjalikult keskkonnaministri 17. märtsi 1999 määrus nr 30, milles on toodud ka nõuded kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu ja metsamaterjali võõrandamise ja töötlemiseks või ladustamiseks üleandmise vormistamise kohta.

Vastavalt Metsaseadusele peab metsaomanik kahe nädala jooksul pärast raieõiguse või metsamaterjali müümist teatama sellest asukohajärgsele metsaameti asutusele. Metsamaterjali omandaja aga peab saatma igale kvartalile järgneva kuu 10. kuupäevaks võõrandaja elukoha- või asukohajärgsele maksuametile teatise sooritatud tehingu kohta.

Hambaarst

JAN VEENDE

alates 3. maist 1999

Roiul Kesktänav 9

E K R 14 — 19

Haigekassa liikmeile haigekassa hinnad

Haigekassa kaart kaasa

Eelregistreerimine perearst

Virve Raidma juures

tel 490 148

Kes aprillikuus on sündinud...

2	Zinaida Tasa	1920	Aadami
3	Maria Rudakova Aime Kopli	1933 1939	Roiu Tõõraste
4	Uuno Seeba	1935	Kriimani
5	Ella Tootsi Hilja Pille Olga Gavrilova Leida Aduson	1908 1919 1925 1932	Koke Aardla Roiu Aardla
6	Aime Ploom	1936	Haaslava
7	Gaissa Habakuk	1924	Igevere
8	Mihhail Vanaküla Aino Villako	1928 1934	Uniküla Kriimani
10	Semjon Žogolev Leili Kiisel	1936 1938	Tõõraste Aardlapalu
12	Elsa Kõörna	1919	Kriimani

13	Tamara Ind	1939	Aardla
15	Teodor Palu	1926	Aardla
16	Harry Lemberg	1927	Ignase
19	Lembit Kүүn	1927	Koke
22	Aleksandra Babarõkina	1926	Roiu
24	Nadežda Vösotskaja Uno Tõruvere	1931 1933	Roiu Kõivuküla
25	Miroza Kotsjuba	1933	Roiu
29	Matrona Kiho	1934	Kriimani
30	Salme Paal Albert Peedosen Lauri Mets	1912 1919 1927	Kriimani Uniküla Kurepalu

Palju õnne!

Politseiteated

✓ 10. veebruaril tungisid alaealised A.M. ja K.K. Roiu alevikus K. Tambergi korterisse Kesktänav 10-8, kuna teadsid, kus korteriomani hoiab võtit. Nad varastasid Sangaste vallavalitsusele kuulunud mobiiltelefoni. Kahju suurus on 3000 krooni.

✓ Ajavahemikul 15. jaanuarist kuni 11. veebruarini tungiti Mõra külas akna kaudu sisse Haaslava Talunike Seltsile kuuluvasse endisesse Tuigo koolimajja ning varastati sealt pliidi-raud. Kahju suurus on 2000 krooni.

Eelmise aasta detsembris oli samuti sinna sisse tungitud ning varastatud Jaan Haagelile kuulunud valget värvi

elektriline mootorsaag Stihl, akordioon Hohner ja raadiomagnetoolea Panasonic. Kahju ulatub üle 3000 krooni.

✓ 20. jaanuari ja 13. veebruari vahelisel perioodil murti akna kaudu sisse Tõnis Zirelile kuuluvasse Vaarika talu kuuri Kriimani. Varastati mopeediratastega rohelist värvi aiakäru ja valget värvi vene päritolu ketassaag. Kahju suurus on 3300 krooni.

Märtsikuus on Tõnis Zireli majapidamisse uuesti sisse murtud, seekord on varastatud keldrist paari koti jagu kartulit, punapeeti ja porgandit. Kurjategija on ööbinud saunas ja seda kütnud.

Kõigil, kes on Kriimani sel ajal tundmatuid isikuid märganud, palun anda sellest teada politseile.

Saabunud on kevad ning paljud looduse ja kaasinimeste vastu lugupidamatud inimesed poetavad oma prügi autodelt teeäärtesse ja metsadesse. Kõigist selistest juhtumitest palume kohe teavitada politseid või Haaslava Vallavalitsust, võimaluse korral jätta meelde autonumber või selle kirjeldus.

Konstaabel Ivar Dubolazov

Kodulinnukasvatusest

Linnukasvatus on viimastel aastatel põllumajanduse tagasihoidlikust kõrvalharust muutunud heal tasemel olevaks põhitegevuseks. Tugev konkurents Eesti ettevõtete ja odava USA ning Lääne-Euroopa linnuliha vahel on viinud pankrotti paljud omaaegsed ettevõtted. Suurettevõtteist on konkurent-sivõimelisteks jäänud AS Tallegg Harjumaal, AS Pandivere Linnukasvatus Lääne-Virumaal Väike-Maarjas ja Sakala Tõulinnukasvatuse Ühistu. Need kolm ettevõtet tegelevad ka tibude inkubeerimise ja müügiga.

Endine Kurtna Linnukasvatuse Katsejaam enam kanade tõu-aretuse ja tibude müügiga ei tegele. Kahjuks katkes seal nüüd kahe tuntuma liha-munakana tõu — njuuhämpširi ja australorpi — aretamine ja katsetamine. Njuuhämpširi tõu-katsed lõpetati seepärast, et uus tõug ISA-brown on parema munevusega ja samuti pruunide munadega. Australorpi ootab sama saatus, sest Kurtna on sugukuded hävitanud.

Austraalias aretatud australorp levis kiiresti kogu maailmas. Kana on tiheda, siidja läikivmusta roheka helgiga sulestikuga. Rind lai ja tugev, kere massiivne, pea väheldane ja väikese lehtharjaga. Täiskasvanud kana kaalub keskmiselt 2,7 kg, kukk 3,5. Aastas saadakse 160-180 muna. Selle tõu linnud on väga elujõulised, haudeinstinkt vähe arenenud.

Ameerika päritoluga njuuhämpšir on suure kere, väikese harja ja tugevate kollaste jalgadega. Sulestik helepruun, teised lennused ja sisemised sabasuled mustad. Kaal sama, mis australorpidelgi. Pruunide munade aastatoodang 170-190 muna keskmise kaaluga 58-59 g. Hauduma kippu-vaid kanu väga vähe.

Nüüd kõige populaarsemaks kujunenud ISA-brown on rahuliku käitumisega, haigustele vähe vastuvõtlik ja väga heades tingimustes suuteline munema üle 300 muna aastas. Põhiliselt müüb Saksamaa päritoluga ISA-brown tõugu kanu Pandivere AS. Sakala Tõulinnukasvatus kasvatab Prantsus-maal aretatud Lohmann-brown tõugu munakanu. Need on samuti rahuliku loomuga ja heades tingimustes munevad 285-295 muna aastas.

Oma kogemuste põhjal võin öelda, et Lohmann-brown tõugu kanad on siiski haigustele vastuvõtlikumad kui ISA-browni omad, samuti tundlikumad ilmastikumuutuste suhtes.

AS Tallegg kasvatab veel Hollandi päritolu Xisex-brown kanu, mis on eelmistega sarnased.

Kõigi kolme tõu kohta võib öelda, et pärast munast koorumist on kohe võimalik kukktibud kanadest eraldada. Nimelt on kanatibud pruuni ja kukktibud valge sulestikuga. Need tõud munevad pruunikoorelisi mune ja on tugevalt vähendanud valgekoorelisi mune munevate tõugude osatäht-sust. Põhjused on järgmised:

- need kanatõud on rahulikud ja suurtootmise stressi suhtes vastupidavamad;
- kukk- ja kanatibude lihtne eristamine;
- produktiivsuse järsk tõus viimastel aastatel;
- tarbijad eelistavad pruunikoorelisi mune;
- kuna pruunikoorelised munad on suuremad ja välismaal müüakse mune mitte tüki vaid kaalu järgi, kompenseerib muna suurus nende mõne-võrra väiksema arvu.

Kuigi valgete leghorn-tõugu kanade arv on langedud, kuulub siiski paljude sümpaatia just sellele tõule. Leghorni kana kaalub 1,8-2,0 kg, kukk 2,7 kg. Munevad aastas 200-300 muna. Hakkavad munema juba 4,5-5,5 kuu vanuses. Tibud on hea koorumisega ja elujõulised. Kahjuks on kanad küllalt kartlikud ja närvilised. Kehakaal on väike, sest nad on aretatud just munade tootmiseks.

Praeguseks on aretatud leghorni baasil uued tõud Xisex-white ja Shaver-Babcock. Nende kehakaal on veelgi väiksem, mistõttu nad söövad veelgi vähem kui leghornid, munevad aga sama palju või rohkemgi.

Nii vahetavadi uued kanatõud vanad välja. Sajandi alguses olid kodumajapidamises populaarsed munakanatõud minorka, itaalia põldpüüvärviline ehk pruun leghorn, orlovi kana, lihakanad braama, kotšin ja langšan. Neil kolmel viimasel olid kere, jooksmed ja isegi varbad kaetud pehmete kohevate sulgedega. Nad kaalusid 3-3,5, kuked isegi 5 kg. Munesid kuni 120 muna aastas. Vahepeal olid populaarsed plimutroki ja korniši tõugu lihaliinud, kuna neil oli valgeid teisendeid ja munatoodang oli suurem.

Praegu pole puhaste lihatõugude kasvatamine ots-tarbekas, kuna nad kipuvad rasvuma ja ülesöötmise tulemu-sel munevad vähe. Lihakanadeks on otstarbekas osta AS Talleggist broilertibusid *Hybro* või Pandivere Linnukasvatu-sest Inglismaa päritoluga *Ross*. Need kasvavad hea söötmise juures kiiresti tapaküpsaks ning lihakehad jäävad nägusad, sest linnud on valge sulestikuga.

Kellel on kodus laut olemas, samuti tarastatud jook-suaed, on küllalt lihtne teiste loomade kõrval paarikümne-pealist kanakarja pidada. Jooksuaiaks on soovitatav iga kana kohta arvestada 2 m² pinda, laudas poole vähem. Pesakaste peaks olema üks 3-4 kana jaoks ning iga 10-12 kana kohta üks kukk.

Tibude jõusööta saab osta ja tellida Elva Jõusööda-tehasest (Elva, Tööstuse 17), kus see maksab 5.20 krooni kilo. Kuni ühekuulisteks saamiseni on jõusööt tibudele ikka parim.

Kanakasvataja peab arvestama, et kana munevus langeb iga aastaga 10-25%.

Head pealehakkamist !

Ivar Dubolazov

MARUTAUDI VASTU
 peab koeri-kasse süstima igal kevadel
 Kellel see veel tegemata, sellele tuleb appi

LOOMAAARST
TIIT ORAV
 tel. 490 144 ja 251 33 958
 Õhtuti kodus 421 352

Elukoha registreerimine

Saabusid valda

Silvia Loost	Roiu	Oja 8-9	Tartust
Urmas Kadarpiik	Aadami	Ojamaa	Rõngu vallast
Andres Kohu	Aadami	Vainu	Tartust

Lahkusid vallast

Karl-Jürgen Porro	Kõivuküla	Piiri	Tartusse
Kerli Porro	Kõivuküla	Piiri	Tartusse
Raido Luik	Tõõraste	Raudteemaja 3-1	Kambja valda

Sünniaasta 1999

Egert Ehrlich

08.03.1999

Ignase

Hardi Roosiorg

13.03.1999

Lange

Palju õnne!

Eelteade ametlike kohanimede määramise kohta

Kooskõlas Kohanimeseadusega ja Kohanimede määramise korraga Haaslava vallas on tehtud ettepanek määrata ametlikeks kohanimedeks

Aadami külas

Teppani — Jaan Ütsi omandusse tagastatava maa katastriüksuse nimena;

Kriimani külas

Kunclarahva — Uuno Seeba omandusse kuuluvate hoonete aadressi- ja maa erastamisel moodustatava katastriüksuse nimena;

Koke külas

Gaasijaama — AS EESTI GAAS omandusse kuuluvate rajatiste aadressi- ja maa erastamisel moodustatava katastriüksuse nimena;

Mõra külas

Oru — Vahur Laur omandusse kuuluvate hoonete aadressi- ja maa erastamisel moodustatava katastriüksuse nimena;

Päkste külas

Kolgamõisa — Oleg Ossinovski omandusse kuuluvate hoonete aadressi- ja maa erastamisel moodustatava katastriüksuse nimena;

Kõigil, kellel on vastuväiteid toodud nimede ametlikeks kohanimedeks kinnitamise kohta, esitada oma vastuväited vallavalitsusele 30 päeva jooksul käesoleva eelteate avaldamisest.

KODUKANDI LOOD XXIX

lehekülgi Haaslava valla ajaloost

Esimene bussiliin

1938. aastal pandi valda käima esimene bussiliin, mis ühendas Uniküla Tartu linnaga. Buss väljus õhtul Tartust. Bussijuht ööbis Unikülas Sepa talus ja hommikul alustas tagasisõitu Tartu poole.

Pildil näemegi seda bussi Sepa talu õuel. Vasakult esimene on bussijuht Elmar Urm, tema kõrval istub Unikülast pärit Meeta Mägi, kelle fotokogust pilt ka pärit on. Meeta kõrval on Sepa talu peremees Karl Voltri, bussiüksusel istub perenaine Aliide Voltri laste Aksli ja Kaljuga. Esireas paremal on Sepa talus teeninud tüdruk Olga ja sulane Sergei.

Masinad ja nende saatus valla taludes

Jätkame eelmises numbris alustatud ülevaadet Aardla külast. Siin kuulus Johannes Lingile kolm talu: Ersu, Papa ja Lingi. Et säilitada talu terviklikkust, kutsus peremees 1940. aastal Papa tallu uusmaasaajaks Johannes Mällo. Ta omas isesõitjat aurukatelt Ransomes 42, 1935.a. mudelit traktorist Deering 10-90, kahte viljapeksumasinat Ransomes 42 ja Eestis valmistatud saekaatrit. Lingi peremees Johannes Link ostis 1938.a. traktori Lanz 20 ja viljapeksumasina Munktels 42.

Talupidaja Heldur Lamp Siimo-Ansi talust ostis 1938.a. traktori McHarris 15-30. Talupidaja Heino Liivola Tõnu talust omas hobustega veetavast aurukatlast isesõitvaks ümber ehitatud aurukatelt Ruston 4 hj. Tal oli ka traktor Fordson 10-20 ja viljapeksumasin Ruston 42.

Julius Ivane Taari talust omas vanematüübilist viljapeksumasinat Karett 42 ja traktorit Fordson 10-20, mille kaasomanikuks oli Jaan Hango Igevere külast Kangro talust.

Haaslava mõisas oli vesiveski, mille omanikuks oli Oskar Lillo.

Päkste külas Ede-Age talu omanikul Leonhard Klaosel oli hobustega veetav aurukatelt Ransomes 4 hj ja traktor Karett 42. Ka sellel talul oli vesiveski, mille ta ehitas 1937. aastal ka püüiveskiks.

Okupatsiooniajal kuulusid talu ja veski Tartu kliinikute abimajandile. Siis pandi veski käima traktoriga Lanz 35. 1956. aasta 13. juunil käivitas mölder traktorit leeklambiga. Jätnud lambi traktori juurde põlema läks ta ise veskit käivitama. Lamp läks ümber ja sellest süttinud tulekahjus hävis veski täielikult.

Roio karjamaa talul oli vendade Bleivede valmistatud hobustega veetav püstahjuga aurukatelt. 1935. aastal jättis hooletu masinist vee taseme katlas liialt madalaks, mistõttu kaitsekork sulas ära ja katel muutus kasutuskõlbmatuks.

1951. aasta mai alguses põles Roiu kauplus. See maja oli kuulunud Haaslava valla tuletõrje seltsile. Hoone põlemisel süttisid ka üle tee asunud Gottlieb Joonasele kuulunud Kirsimäe talu hooned, mis hävisid tules täielikult.

Roioveski talul, mis kuulus perekond Otsasonidele, oli ümbruskonnas üks korralikumaid lihtjahuveskeid, mis tegi odra- ja tatratangu. Eriti kõrgeks peeti tatratangu kvaliteeti. 1938. aastal ostsid omanikud veskisse uue Petkus viljapuhastusmasina, mis maksis 3000 krooni.

1936. aastal ostis Pihlapuu talu omanik Harri Põdersoo traktori Fordson 10-20, registreeris selle eratraktori jaamaks ning hakkas tegelema künni ja maaharimisega. Talus oli ka viljapeksumasina Karett 42 1908. a mudel.

1940. aastal ostsid Päkste küla Kolga-Sapi talu omanik Eduard Põderon, Puusta talu omanik Albert Päiv ja Koke küla Musta talu omanik Jaan Hiio Deering 10-20 traktori ja viljapeksumasina Munktels 42. Päkste ühistu müüs 1941. aasta märtsis oma traktori ja viljapeksumasina Luunja seemnekasvatuseühistu riigimajandile ja 1949. aastal anti see masin äsjamoodustatud Heiti sovhoosile. 1951. aastal tuli masin üle Villemi sovhoosile, kus ta 1953. aastal anti koos Heiti osakonnaga üle Kuuste sovhoosile.

Roio talu omanik Johannes Luts omas ka kahekümnendate aastate keskel aurukatelt ja viljapeksumasinat, mis olid muretsenud järeelmaksuga, kuid makse ei jõudnud tasuda ja firma müüs masina võlgade katteks maha.

Natuke ka hindadest ja palkadest, mis kehtisid ennesõjaaegses Eestis. Traktor Fordson maksis 2400-2750

krooni [Ekr, mitte EEK!] sõltuvalt sellest, kas ta oli siinidega või peitlitega. Deering maksis 3200-3500 krooni, Lanz 3500-3800 krooni, McHarris 3800 krooni. Traktoriga olid kaasas vastavad vitserõngad, mis tulid asetada tagaratta peitlitele, kui oli vaja liigelda 1. klassi maanteel.

Viljapeksumasinad maksid 3800-4000 krooni vastavalt margile ja ärile, kust masin osteti. Teatava hinnasoodustuse said ka Eesti Majandusühistu liikmed.

Kui masin läks ringile vilja peksma, olid kaasas oma kotid 24 tk. Nendest 12 olid käibes ja 12 reservis. Kui mõni kott purunes, võeti kohe uus asemele. Kottide suurus oli 120 kg ning arvestati 100 kg.

Kuna vallas oli küllalt palju masinaid, siis oli peksu hinnaks 32 senti kott. Luunja vallas oli see 34 senti. Hinnast oli masinisti plagaks 5-6 senti koti pealt. Kui oli olemas ka masinisti abi, sai see 3-4 senti koti pealt. Abita masinist sai palgaks 5-6 senti kotist. Traktoristi päev maksis 5-6 krooni, arvestusega, et üks traktorist tegi ära kolme sulase töö.

Keskised palgad talutöödel olid meestel 2 krooni ja naistel 1,5 krooni. Enamasti kujunes sulase kuupalgaks 40 krooni, kuid näiteks Puusta talu peremees maksis ühele teenijale 50 krooni ja teisele, kes oli ka töökorraldajaks — 60 krooni.

Aastateenijate moonameeste palgad olid Pihlapuu talus raha suvekuudel 10 krooni, talvekuudel 8 krooni kuus, lisaks 20 puuda leivajahu, 30 puuda söödajahu, piima 1200 toopi, kartulimaad 0.5 vakamaad, küttepuid 6 m², hagu vastavalt vajadusele ja koos talu uttedega võis talu karjas pidada kolm lammast, ka kasvatas ta saadud loomajahuga üles kaks 12-puudast siga, aga kui siga kaalus 10 puuda, loeti see põrsaks ja oldi neljaliikmelise pere puhul hädas, sest see pere tarbis ära kahe sea liha ning tuli veel paar lammastki juurde tappa.

Moonanaise palk oli 1-1,5 krooni päevas ja tal tuli teatava tasu eest teha ka peremehele ketrus- ja kudumistööd.

Jüri Ottasel oli moonamehe palk enam-vähem sama, kuid tema ei andnud palgaks piima vaid müüs moonamehele lehma ja arvestas siis lehma raha töötasust maha.

1938. aastal ostis Haaslava Vabatahtlik Tuletõrje Selts veoauto Ford, mis hakkas tegema teenustööd ja sõitis välja tulekahju korral. 1940. aastal peale Petseri põlemist korraldas selts ekskursiooni Petserisse. Auto käis enne seda veel täiendaval ülevaatusel ja tunnistati kohaseks inimeste veoks. Ometi juhtus ekskursioonil avariit. Mõni meeter enne Irboska silda lõhkes auto esimene kumm ning auto sõitis teetammist alla, kuid ometi nii õnnelikult, et all heinamaal külili vajunud autol oli vaid mõnel inimesel üksikuid kriimustusi.

See auto rekvireeriti 1941. aastal sõjaväele.

Jüri Voog

ÕIGUSAKTID

Haaslava valla põhimäärus

Kinnitatud Haaslava Vallavolikogu 25.11.1998 määrusega nr 23
(Järg. Algus märtsikuu infolehes.)

II. HAASLAVA VALLA PIIR JA HALDUSJAOTUS

Paragrahv 11. Haaslava valla piir ja administratiivkeskus.

1. Haaslava valla piir koos selle kirjeldusega määratakse kooskõlas Eesti Vabariigi vastavate seadusega.
2. Valla piiride muutmine on võimalik kooskõlas seadusega pärast elanike arvamuse väljaselgitamist volikogu otsusel, mis tehakse volikogu koosseisu hääleteenamusel.
3. Haaslava valla administratiivkeskus asub Kurepalu külas 1897. aastal ehitatud Haaslava vallamajas.

Paragrahv 12. Haaslava valla territooriumi haldusjaotus

1. Haaslava valla territoorium jaguneb asulateks, mille nimed ja lahkmeejooned on määratud seadusega kehtestatud korras
2. Haaslava valla asulad on Aadami küla, Aardla küla, Aardlapalu küla, Alaküla, Haaslava küla, Igevere küla, Ignase küla, Kitseküla, Koke küla, Kriimani küla, Kurepalu küla, Kõivuküla, Lange küla, Metsanurga küla, Mõra küla, Paluküla, Päkste küla, Roiu alevik, Tõõraste küla ja Uniküla.

III. HAASLAVA VALLA ELANIK

Paragrahv 13. Haaslava valla elaniku mõiste

Haaslava valla elanik on isik, kellel on Eesti Vabariigis kehtivas korras registreeritud alaline elukoht Haaslava valla territooriumil.

Paragrahv 14. Haaslava valla elaniku valimisõigus

Haaslava valla elanikul on aktiivne ja passiivne valimisõigus vastavalt Eesti Vabariigi põhiseadusele ja valimisseadustele.

IV. HAASLAVA VALLAVOLIKOGU

Paragrahv 15. Haaslava valla kohaliku omavalitsuse esinduskogu

1. Vallavolikogu on Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse alusel valla elanike valitud esinduskogu.
2. Kohaliku omavalitsuse pädevusse kuuluvate küsimuste otsustamisel on vallavolikogu sõltumatu ning tegutseb valla elanike huvides ja nende nimel. Vallavolikogu võib valla elanike tahte väljaselgitamiseks läbi viia rahvahääletuse või elanike küsitluse.
3. Vallavolikogu kinnitab seaduses sätestatud korras kindlaks oma struktuuri ja võtab vastu reglemendi.

Paragrahv 16. Vallavolikogu moodustamine

1. Vallavolikogu valitakse Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse alusel üldistel, ühetaolistel ja otsestel valimistel kolmeks aastaks salajase hääletamise teel.
2. Valimised viiakse läbi mitmemandaadilistes valimisringkondades, kusjuures vallavolikogu liikmete arvu, valimisringkondade piirid ja mandaatide arvu määrab vallavolikogu eelmine koosseis vastavalt valimisseadusele.
3. Vallavolikogu uue koosseisu ja tema liikmete volitused algavad ning volikogu eelmise koosseisu ja tema liikmete volitused lõpevad järgmiste korraliste valimiste tulemuste väljakuulutamise päeval.
4. Haaslava valla valimiskomisjon kutsub valitud vallavolikogu kokku hiljemalt seitsmendal päeval pärast valimiste lõplike tulemuste teatavaks-tegemist.

Paragrahv 17. Vallavolikogu liige

1. Vallavolikogu liige on isik, kes on osutunud valituks vastavalt kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seadusele.
2. Vallavolikogu liige ei ole seotud mandaadiga, ta juhindub oma tegevuses seadustest ning valla elanike huvidest ja vajadustest.
3. Vallavolikogu liikme tegevus on avalik. Ta annab valijatele teavet oma tegevusest volikogus.
4. Vallavolikogu liikmele hüvitatakse kooskõlas seadusega volikogu poolt kehtestatud korras ja määrades vallavolikogu liikme tööga seotud kulud.
5. Vallavolikogu liikmel on õigus teha järelepärimisi volikogu poolt valitud või kinnitatud ametiisikutele, saada dokumente ja muud teavet. Järelepärimine esitatakse kirjalikult volikogu esimehele, eestseisusele või volikogu istungi ajal. Järelepärimisele vastatakse hiljemalt ühe kuu jooksul vallavolikogu istungil, kui pärija seda nõuab. Järelepärimisele, millele ei nõuta volikogu istungil vastamist, vastatakse kirjalikult ühe kuu jooksul arvates järelepärimise esitamisest. Dokumendid ja muu teave esitatakse järelepärimise esitanud volikogu liikmele hiljemalt ühe kuu jooksul pärast taotluse esitamist, välja arvatud andmed, mille avaldamine on seadusega keelatud.
6. Vallavolikogu liikme valimisel või kinnitamisel vallavalitsuse liikmeks või teistel seadusega sätestatud juhtudel tema volitused peatuvad.
7. Vallavolikogu liikme volitused lõpevad ennetähtaegselt seaduses sätestatud juhtudel.

Paragrahv 18. Vallavolikogu ainupädevus

1. Vallavolikogu ainupädevusse kuulub järgmiste küsimuste otsustamine:
  - 1.1. valla eelarve vastuvõtmine ja muutmine ning selle täitmise aruande kinnitamine;
  - 1.2. kohalike maksude kehtestamine ja maksumäärade muutmine ning valla eelarvesse laekuvate maksude puhul soodustuste andmise korra kehtestamine;
  - 1.3. koormiste määramine

- 1.4. toetuste andmise korra kehtestamine;
  - 1.5. valla vara valdamise, kasutamise ja käsutamise korra kehtestamine;
  - 1.6. laenude ja teiste varaliste kohustuste võtmine, mis ei ole tagatud jooksva aasta eelarvega;
  - 1.7. valla arengukava kinnitamine, muutmine või kehtetuks tunnistamine;
  - 1.8. valla põhimääruse kinnitamine, muutmine või kehtetuks tunnistamine;
  - 1.9. taotluse esitamine või arvamuse andmine valla halduspiiri, asulate lahkmeejonte, valla administratiivkeskuse asukoha või asula nime muutmiseks;
  - 1.10. vallavolikogu järgmise koosseisu liikmete arvu määramine;
  - 1.11. valimisringkondade arvu, piiride ja numeratsiooni ning igas valimisringkonnas mandaatide arvu määramine, valla valimiskomisjoni ja jaoskonnakomisjoni moodustamine, komisjoni esimehe ja asendusliikmete määramine;
  - 1.12. vallavolikogu esimehe ja aseesimehe valimine;
  - 1.13. vallavanema valimine ja ametist vabastamine;
  - 1.14. vallavalitsuse kinnitamine ja vabastamine;
  - 1.15. umbusalduse avaldamine vallavolikogu esimehele või aseesimehele, vallavanemale või vallavalitsuse liikmetele või vallavolikogu komisjoni esimehele;
  - 1.16. vallavolikogu esimehe või aseesimehe töötasu määramine;
  - 1.17. valla ametikohtade ja -asutuste struktuuri ja teenistujate koosseisu ning palgamäärade kinnitamine;
  - 1.18. vallavolikogu komisjonide moodustamine või likvideerimine, nende esimeeste valimine oma liikmete hulgast ja komisjonide koosseisude kinnitamine;
  - 1.19. vallavolikogu liikmetele volikogu ülesannete täitmisel tehtud kulutuste ning põhitöökohal saamata jäänud töötasu eest ette nähtud hüvituse suuruse ja maksmise korra kehtestamine;
  - 1.20. valla esindamise korra kehtestamine;
  - 1.21. valla fondide ja sihtkapitalide asutamine;
  - 1.22. kohtukaasistujate valimine;
  - 1.23. Eesti Vabariigi põhiseaduse paragrahvi 79 alusel Vabariigi Presidendi valimiskogusse vallavolikogu esindaja valimine;
  - 1.24. rahvahääletuste ja elanike küsitluste läbiviimine;
  - 1.25. valla ehitismääruse kinnitamine, muutmine või tühistamine;
  - 1.26. kinnisasja sundvõõrandamise taotluse esitamine;
  - 1.27. üldplaneeringu algatamine, kehtestamine või tühistamine;
  - 1.28. üldplaneeringu projekti vastuvõtmine ja avaliku väljapaneku väljakuulutamine;
  - 1.29. detailplaneeringu tühistamine.
2. Vallavolikogu võib võtta lisaks punktis 1 nimetatutele enda pädevusse teisi kohaliku elu küsimusi, mis pole seadusega või vallavolikogu kehtestatud korras antud kellegi teise, näiteks riigiasutuse või vallavalitsuse pädevusse.

Paragrahv 19. Valla elanike küsitluste läbiviimine

1. Vallavolikogul on õigus valla territooriumil korraldada oma ülesannete täitmiseks olulistes küsimustes elanike küsitlusi.
2. Küsitluse läbiviimise vajaduse ja otsustab ja küsitluse korra kehtestab volikogu.

Paragrahv 20. Haaslava Vallavolikogu struktuur

1. Vallavolikogu töötab täiskoguna, samuti volikogu eestseisuse, komisjonide ja fraktsioonide kaudu.
2. Vallavolikogu tööd korraldab volikogu eestseisus. Volikogu eestseisuse tööd juhhib volikogu esimees või aseesimees. Eestseisuse koosseis ja töökorraldus määratakse volikogu relemendiga.
3. Vallavolikogu moodustab volikogu liikmete hulgast revisjonikomisjoni. Teised alatised komisjonid moodustatakse volikogu otsustamisel valla elu valdkondades seisukohtade esitamiseks ja volikogule otsustamise ettevalmistamiseks. Vallavolikogu ajutisi komisjone moodustatakse vastavalt vajadusele.

Uue valla põhimääruse avaldamist jätkame järgmises numbris. Põhimäärus on avaldatud Riigi Teataja Lisas, samuti avalikustatud vallamajas ja Roiu raamatukogus

1999 aasta riigieelarvest eraldatud laste koolitoetuse maksmise kord Haaslava vallas

Kinnitatud Haaslava Vallavolikogu 30. märtsi 1999 määrusega nr 24

1. 1999 aasta riigieelarvest eraldatud laste koolitoetust makstakse põhikooli või gümnaasiumi õpilasele, kelle alaline registreeritud elukoht on Haaslava vallas
2. Koolitoetust kasutatakse õpilaste koolilõuna eest tasumiseks arvestusega kuni 6 krooni ühe söögikorra eest
3. Koolitoetust saavad:
  - 3.1. kõik I-IV klassi õpilased
  - 3.2. V-XII klassi õpilased kui peres on vähemalt kolm põhikoolis või gümnaasiumis õppivat last, kellele kompenseeritakse koolilõuna järgmiselt:
    - 3.2.1. kolme õpilasega perede lastest saavad tasuta söögi kaks;
    - 3.2.2. nelja õpilasega perede lastest saavad tasuta söögi kolm;
    - 3.2.3. viie õpilasega perede lastest saavad tasuta söögi kolm;
    - 3.2.4. kuue õpilasega perede lastest saavad tasuta söögi neli.
4. Koolitoetuse maksmine toimub vallavalitsuse poolt ülekande korras toitlustamist korraldavale asutusele.
5. Käesoleva korra punktist 3 erinevatel juhtudel võib koolitoetust määrata vallavalitsuse korraldusega vallavalitsuse sotsiaalabiosakonda esitatud kooli hoolekogu ettepaneku või lapsevanema isikliku avalduse alusel
6. Koolitoetuse maksmist korraldab vallavalitsuse sotsiaalabiosakond.

Vallavalitsuse istungitelt

15.03.1999

- Anti nõusolek maa ostueesõigusega erastamiseks Koke külas aktsiaseltsile Eesti Gaas 7792 m²; Kriimani külas 31315 m² Uuno Seebale; Haaslava külas Rando Greenile 1413 m², Päkste külas Oleg Ossinovskile 2,13 ha.
- Määrati 500 krooni ühekordset sotsiaalabitoetust neljale taotlejale, kes on sattunud raskesse majandusolukroda ning vastavad volikogu poolt kehtestatud tingimustele.
- Otsustati finantseerida ühe taotleja ümberõpet lillseadekoolis Kameelia.

22.03.1999

- Otsustati tühistada vallavalitsuse varasem korraldus ja määrati kompensatsioon endise Männiku A-4 talu tagastamata jäänud maa eest Lange külas omandireformi õigustatud subjektile.
- Kinnitati endise Kure 25 talu õigusvastaselt võõrandatud hoonete võõrandamisaeagne maksumus ja määrati kompensatsioon omandireformi õigustatud subjektile.
- Otsustati tagastada 19,8 ha maad Aadami külas Teppani talu taastamiseks.
- Kinnitati ametlikud kohanimed Aadami külas *Soosalu* (Tõnu Ojamaa); Aardlapalu külas *Tuule* (Kalmer Grosberg) ja *Le-pavitsa* (uus katastriüksus Laksi 43 maal); Ignase külas *Õhtu* (Priit Ojamaa, *Sinisilma* (Aare Roosimägi); Kriimani külas *Tareke 35* (Veera Uleksina), *Saiba* (Amanda Käsper), *Uue-Kiivitaja* (Urmas Tätte), Lange külas *Vangi* (Gorgonia Tasa), Palukülas *Kruusamäe* (Hando Piispa); Roiu alevikus *Kesktänav 13* (Anu Kruus, Veera Ahtijainen, Lembit Nisu ja Silver Tennoaar).
- Anti nõusolek maa ostueesõigusega erastamiseks Mõra külas Vahur Laurile 56,40 ha
- Otsustati finantseerida 1000 krooni ühe taotleja täiendõpet müüjate kursustel, ühe taotleja täiendõpet elektrikute kursustel ja ühe täiendõpet autojuhtide kategooriatõstmise kursustel.
- Otsustati maksta ühekordset sotsiaalabitoetust 500 krooni viiele üksikvanurile küttepuude ostmiseks.

29.03.1999

- Otsustati tagastada Helmi Roosele 5,7 ha maad Unikülas Tiigi talu taastamiseks, August Prüüsile 19,2 ha Unikülas; Tiiu Malmile 49,52 ha Puusta talu taastamiseks Päkste külas; Milvi Kõllile 15,9 ha Aadami külas Visa talu taastamiseks.
- Kinnitati konkursikomisjoni koosseis Priiuse Seltsimaja juhataja ametikoha täitmiseks.
- Määrati ühekordne sotsiaalabitoetus 500 krooni viiele üksikvanurile küttepuude ostmiseks.
- Anti nõusolek maa ostueesõigusega erastamiseks Kõivukülas Tiiu Lillestikule 17,13 ha, Peeter Meusile Kriimani külas 18,65 ha, Ellen Prosti ja Egely Alberti kaasomandisse Haaslava külas 4544 m², Udo Laarile Metsanurga külas 7838 m², Siegne Barkalale Kriimani külas 2,18 ha, Riina Kaldale Haaslava külas 102,2 ha ja Ülo Laumetsale Igevere külas 6,75 ha.

Mälestame lahkunuid

Leida Roos
07.01.1913 — 12.03.1999
Lange

Helmi Adamka
13.09.1916 — 08.04.1999
Mõra